

Veel vuurwerk, weinig emoties

Holland Festival: Antonioni Project van Toneelgroep Amsterdam. Gezien 14/6/09 in de Stadsschouwburg. Aldaar t/m 20/6. Meer informatie op www.toneelgroepamsterdam.nl

Drie filmbewerkingen maakte Ivo van Hove dit seizoen bij Toneelgroep Amsterdam, en geen van drieën overtuigden ze. Na *Kreten en gefluister* (naar Ingmar Bergman) en *Rocco en zijn broers* (naar Visconti) brengt Van Hove nu met vrijwel zijn hele ensemble onder de titel *Antonioni Project* een multimediale voorstelling waarin het technische vuurwerk niet wordt geëvenaard door emotionele of intellectuele impact.

Dramaturg Bart Van den Eynde bewerkte drie films van Michelangelo Antonioni uit de vroege jaren zestig – *L'Avventura*, *La Notte* en *L'Eclisse* – tot één verhaal over verschillende stellen. Halina Reijn en Jacob Derwig spelen twee jonge geliefden die twijfelen over hun *commitment*, Hans Kesting en Marieke Heebink zijn een ouder echtpaar in diepe crisis. Ze bewegen zich in in kringen van fotografen, schrijvers en beurshandelaars. Het merkwaardigste koppel vormen Fedja van Huêt en Karina Smulders, die een heftige verhouding beginnen nadat zijn vriendin plotseling is verdwenen tijdens het zwemmen.

In het eerste deel van de voorstelling wordt intensief gebruikgemaakt van chroma key-techniek, waarin de acteurs spelen in een geheel blauw decor, dat door de computer wordt vervangen door gefilmde achtergrondbeelden. Het is een merkwaardige gewaarwording de acteurs ineens te zien binnenlopen in de filmbelden van glazen luchtbruggen in een anonieme Amerikaanse stad die op een gigantisch scherm worden geprojecteerd.

Dat is natuurlijk razend knap – hoewel: het weerbericht op tv wordt al een paar decennia zo gemaakt. En anders dan bij eerdere filmische elementen in voorstellingen van Van Hove blijft de betekenis onhelder. Zijn dit mensen die hun eigen werkelijkheid vormgeven, of is hun hele bestaan virtueel?

Omdat de filmtechniek zo realistisch is, erger je je ineens ook aan de zichtbare zendmicrofoons, terwijl de personages toch op een boot zitten. Kortom: de verhouding tussen de acteurs op het blauwe toneel en de filmbelden zit scheef.

Het tweede deel is duidelijker. Alle

personages komen samen op feest, ze flirten, vrijen, voeren zakelijke en intellectuele gesprekken. Achterin speelt jazzbandje The Trumpack Stan Getz-achtige liedjes.

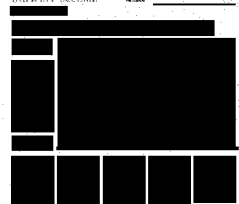
De filmbelden komen hier van één camera aan een lange kraan, die om de personages heen cirkelt, door muren beweegt, om hoekjes kijkt en steeds zorgt voor nieuwe, spannende gezichtspunten die verrassend theateraal zijn. Ten slotte zakt het scherm en krijgen alle stellen, close-up gefilmd, een eigen eindscène, waarin ze besluiten toch bij elkaar te blijven.

Dan wordt ook duidelijk wat nu het echte probleem is van *Antonioni Project*: ondanks alle visuele en technische krachtpatsertij worden de conflicten en beweegredenen van de personages voornamelijk geuit in taal, het beeld gaat alleen om het beschouwen. Daarbij past het van *ennui* doortrokken werk van Antonioni niet zo goed bij de emotionele onstuimigheid van Van Hove. Eén scène doorbreekt beide bezwaren: Derwig die, enorm uitvergroot in beeld, Reijn voor het scherm aflijkt. Via het medium wisselen ze liefkozingen uit, lichamelijk kunnen ze het niet.

Ivo van Hove heeft nu een wat minder seizoen achter de rug, waarbij aangemerkt moet worden dat bij TA ook in een minder seizoen nog interessanter theater wordt gemaakt dan bij de meeste andere grote gezelschappen. Maar hij lijkt doelbewust te experimenteren: in *Kreten en gefluister* met performance art, in *Rocco en zijn broers* met rauw realisme en in *Antonioni Project* met state-of-the-art techniek.

SIMON VAN DEN BERG

Ivo Van Hove heeft een wat minder seizoen achter de rug

Halina Reijn en Jacob Derwig in *Antonioni Project*. De voorstelling biedt veel visuele en technische krachtpatserij.

FOTO JAN VERSWEYVELD